

Editorial

L'any 2019 que deixem enrere ha estat el del quinzè aniversari del CREM. Va ser un novembre de 2004 quan un grup de persones inquietes i interessades en el coneixement de la història de Santa Perpètua de Mogoda es van aplegar a la seu de l'associació de veïns Centre Vila. En aquest temps, l'entitat ha organitzat conferències, visites guiades al nostre patrimoni, classes d'història dels diferents períodes, fins i tot exposicions com la dedicada a *Lluís Companys i la seva època* (2005). Activitat preferent han estat les Jornades d'Estudi, la primera va ser dedicada a la Transició a Santa Perpètua de Mogoda (2005) i la darrera, al centenari de la Societat de Carreters de Sant Antoni Abat del nostre poble (2016).

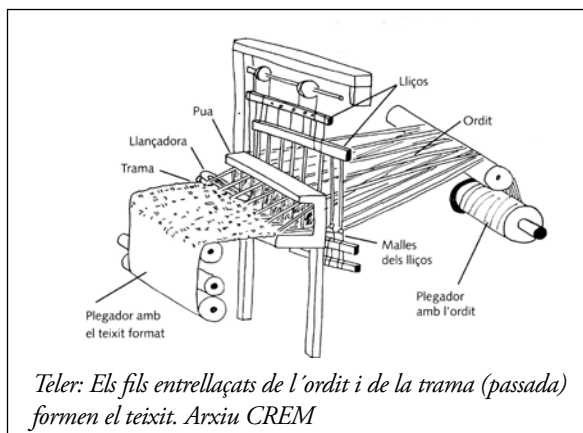
Per tal de fixar a la memòria el que a les jornades es diu, el CREM s'esforça a editar una revista recull de les ponències. El moment s'aprofita, també, per incloure articles de temàtica variada, fins i tot d'actualitat com va ser l'article dedicat al Jordi Cuixart en *L'Ordit* 6 (2018), i explicar l'activitat de l'any en curs.

L'edició d'aquest 2019 segueix l'esquema habitual. El monogràfic està dedicat a la desena jornada, desenvolupada l'any 2014: *Les Escoles Municipals de Música. Un patrimoni cultural*. Era el 25è aniversari de l'Escola Municipal de Música local i el CREM va voler sumar-se als actes establint un espai per tal d'explicar aquella història d'èxit. En aquell moment la Núria Sempere ens va explicar com des de l'Escola de Solfa inicial, l'equip que ella encapçalava va anar donant forma a un projecte que entenia l'ensenyament de la música com un mitjà d'expressió, una manera de compartir la vida col·lectiva. Sempere destacà que, per a fer-ho, va ser imprescindible la complicitat de l'Ajuntament, dels pares dels alumnes i del conjunt de professorat i personal de l'EMMiD.

El testimoni al capdavant de l'escola de música local el va agafar en Jordi Umbert Juliana, director entre els anys 2000 i 2011, un temps on l'oferta s'amplià a usuaris de diferents edats, estils de música i interessos. Seran anys de creixement, el 2011 s'hi matricularen 690 alumnes, per exemple, i la consolidació havia culminat amb la incorporació de l'escola de dansa (2008).

Cinc anys ha hagut d'esperar l'edició de les jornades del 2014. L'espera, però, ha fet madurar la idea i el pas del temps ens ha donat la raó en qualificar l'escola de música com peça clau del nostre patrimoni cultural. El passat 2017 l'antiga Escola de Solfeig esdevenia l'Escola Municipal de les Arts, l'EMA, i recollia sota la seva protecció i gestió altres expressions artístiques (pintura, restauració, fotografia, vídeo, dansa...) que es desenvolupaven a La Granja Espai Cultural. Per tant, hem pogut incorporar un article, escrit pel seu director, Eliseu Ribes Domingo, *L'Escola Municipal de les Arts, Santa Perpètua de Mogoda*, on s'expliciten els objectius del nou projecte. El punt de partida és la reorganització de totes les activitats artístiques que es desenvolupen en espais de naturalesa pública, és a dir, l'EMMiD, l'Espai Artístic i la Xarxa de Centres Cívics, uns espais que l'any 2018 tenien 922 usuaris i usuàries. La voluntat, però, és ultrapassar la mera reorganització i anar més enllà en les propostes artístiques i en la implantació d'uns valors comunitaris derivats de l'acció cultural. Un projecte nou que només el temps permetrà avaluar. De moment el seu responsable deixa escrita quina és la proposta cultural i quines són les expectatives de l'administració que els impulsa.

L'últim dels articles, la temàtica del qual va ser exposada a la jornada, porta el títol de *Crònica en clau musical de Santa Perpètua de Mogoda*, responsabilitat d'Ernesto Vilàs Galindo. Si els texts anteriors ens expliquen l'evolució de l'ensenyament musical i les seves derivades al llarg d'aquests quaranta anys d'Ajuntaments democràtics, a l'índex d'aquest volum el text vol acostar el lector a les arrels de l'aprenentatge musical i la seva significació cultural.

Al tombant dels segles XIX i XX la música s'aprenia sense un suport institucional important, eren les entitats com casinos, ateneus, etc., on es gaudia i es podia aprendre música als pobles. Si alguna d'aquestes entitats tenia voluntat de cultivar els esperits populars mitjançant l'ensenyament de la música, aquesta va ser la Societat Coral Aurora Perpetuense. Inspirada pel moviment claveria, que cercava allunyar els treballadors de les tavernes i locals de dubtosa moral, al "Coro" sí que hi havia una voluntat de fer de la música alguna cosa més que distracció. Per als seus fundadors l'objectiu era formar culturalment i humanísticament els seus socis, és a dir, construir coneixement i comunitat, com conclou Ribes al seu article sobre l'EMA.

Al llarg de bona part del segle XX, Genís Sala i Castells serà el claveria perpetuenc més destacat, amb el permís del seu amic i company de junta Joan Soley Sala, conegut com en Sila. Boter de professió, Sala va anar a aprendre música a Sabadell a peu i, a peu, va anar a fundar la coral claveriana de Polinyà o ensenyava música al "Coro", a l'escola de monges del poble, a la pública quan li va demanar l'Ajuntament i per amor a la cultura va ensenyar música al seu fill Ferran, que heretà l'ofici de boter del pare i aquesta idea de la música com a transmissora de la cultura humanística més enlairada.

Les jornades del 2014 van servir també per fer un sentit homenatge al mestre Ferran Sala Mas. Desaparegut en l'interval de temps transcorregut, l'oportunitat ens permet aprofundir en l'honorança incorporant un article de la Lluïsa Sala Folguera, *Ferran Sala de can Quico Boter*. Partint de la memòria familiar, Sala construeix un relat on queda palès el recorregut d'aquell jove perpetuenc, nascut el 1925, pel camí que el va conduir de l'ofici familiar de boter al de músic professional. Intèrpret professional de contrabaix i docent d'aquest instrument, Ferran Sala va ser el nostre músic més internacional si pensem que bona part dels contrabaixistes d'Europa i Amèrica han estat deixebles seus. El present volum hem volgut que sigui un homenatge a la seva figura i a la seva significació com a professor de música. És per això que incorporem a l'edició de L'Ordit un audiovisual amb imatges inèdites del mestre, facilitades per la seva família.

La miscel·lània d'aquest any 2019 comença amb la commemoració de sengles aniversaris: el de Ràdio Santa Perpètua i de *L'Informatiu* local. Escrits pels companys de la redacció de Mitjans de Comunicació de l'Ajuntament de Santa Perpètua de Mogoda, els texts glossen l'evolució dels dos instruments de comunicació municipal. A continuació, ve un altre text vinculat a aquest món comunicatiu. El CREM col·labora amb la ràdio local a través d'una secció al programa matinal *Fem matí*, dirigit i conduït per l'Andrés Aracil. *Història al detall*, aquest és el nom, s'emet dues vegades al mes i acosta la història perpetuena als oïdors del programa. El responsable de la secció és l'Ernesto Vilàs Galindo i la redacció del text *Història al detall: Casa Gomis-Güell, de can Taió*, desenvolupa un dels guions d'aquesta secció. El patrimoni, els personatges, els fets, grans o petits de la història local, tenen ressò en l'espai.

Incorpora la miscel·lània dos textos provinents del curs d'Història del Vallès que el CREM organitza en col·laboració amb la Fundació Bosch i Cardellach, la Universitat Autònoma de Barcelona i d'altres centres d'estudi vallesans. *El Vallès: 40 anys d'Ajuntaments democràtics* va ser el tema desenvolupat atenent l'oportunitat de l'efemèride. El primer dels articles recull la ponència d'Ernesto Vilàs Galindo sobre l'últim consistori franquista i el primer de la democràcia recent (*La generació de la transició a Santa Perpètua de Mogoda, 1979-1983*). Un període, aquest, de la nostra història que cada vegada haurà d'ocupar més espai en les programacions dels investigadors locals. Serveixi com aportació de la nostra entitat en aquesta commemoració que no ha tingut cap acte oficial al nostre municipi.

El segon text respon al títol *La presència de les dones terrassenques en la lluita per la democratització dels ajuntaments*, conferència de Teresa Rodríguez, del Centre d'Estudis Històrics de Terrassa. El conjunt de texts del curs va ser de gran interès però el de Rodríguez l'hem volgut destacar per la novetat del tema central. L'activitat històrica acostuma a ser molt androcèntrica i el període de la Transició no n'és pas una excepció. A partir del cas de Terrassa segur que hi ha moltes perpetuenques que poden emmirallar-s'hi. El moviment veïnal, les noves associacions de dones i, fins i tot, algun partit o sindicat, tenien dones molt actives. Fora bo seguir l'exemple de Rodríguez a casa nostra i impulsar investigadores i investigadors locals a esclarir el paper femení en el cas perpetuenc.

Marta Hiraldo (Mitjans de Comunicació) conductora de l'acte, en un moment de la seva presentació. Fons: Arxiu del CREM

Pere Garcia Batalla, president del Cercle de Recerques i Estudis Mogoda (CREM) a l'inici de la Jornada. Fons: Arxiu del CREM

Isabel Garcia, alcaldessa de Santa Perpètua de Mogoda, durant el seu parlament de benvinguda. Fons: Arxiu del CREM

Tots dos articles, així com el total dels exposats entre l'octubre i el novembre de 2019 a Sabadell, poden ser consultats a la xarxa cercant a Dipòsit Digital de Documents de la UAB (<https://ddd.uab.cat/collection/caplli>), atès que enguany no hi haurà edició impresa per raons pressupostàries.

L'actualitat també es fa un forat entre les pàgines de *L'Ordit* del 2019. Novament Santiga torna a ser la qüestió. Recuperat el patrimoni arquitectònic de l'església de Santa Maria l'Antiga el 2012, després d'uns anys d'incertesa, novament aquest estimat espai perpetuenc es troba en perill. La construcció d'una central logística del gegant de la venda per internet, Amazon, al peu de la carretera de Sabadell a Santa Perpètua fa témer per la integritat de l'espai agroforestal, ateses les dificultats de mobilitat que es preveuen en aquesta via ja saturada. Cal posar en alerta el món cultural i associatiu local per tornar a sortir en defensa de Santiga.

La ressenya del volum dedicat a recollir les ponències del V Curs d'Història del Vallès: El Vallès: de l'edat mitjana a la moderna; el llistat d'activitats desenvolupades aquest any i la relació de temes tractats en anteriors *Ordits* clouen el present volum.

Aquestes línies tanquen el període d'activitats del 2019 i obren les que ja estan plantejades per al 2020. Sol·lícits, ens disposem a encetar-les amb la seguretat que ens dona el suport dels socis i patrocinadors que, any rere any, augmenten en nombre i la tranquil·litat que dona treballar “només per plaer i per cultura”, com ho feia en Genís Sala i el seu fill Ferran.

Ernesto Vilàs Galindo, *coordinador de l'edició*